

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: Ing. M. Š., narozený dne X.
bytem X.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 125 08 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 11. 2019, č. j. X.

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“, případně „ČSSZ“) ze dne 19. 11. 2019 č. j. X. (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle ust. § 120 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 528/1991 Sb.“) změněno rozhodnutí ze dne 21. 10. 2019 č. j. X. (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Českou správou sociálního Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

zabezpečení (dále jen „**správní orgán I. stupně**“) tak, že se zastavuje výplata starobního důchodu od 22. 10. 2019. Původně bylo správním orgánem I. stupně rozhodnuto tak, že se výplata starobního důchodu zastavuje od 22. 11. 2019 podle § 56 odst. 1 písm. c), e) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že žalovaná váže termín zastavení výplaty dávky na dobu, za kterou již byla údajně dávka vyplacena, což odporuje zákonu a činí rozhodnutí nicotným. Dávka za předmětné období 22. 9. 2019 až 21. 10. 2019 byla vrácena na účet ČSSZ, tedy je na ni nutno hledět, jako by vyplacena nebyla. Bylo žádáno přerušení výplaty ode dne 23. 9. 2019, tedy nikoli zpětně před datem podání. Žalovaná uvedla, že žalobce podal žádost o zastavení výplaty starobního důchodu na Pražské správě sociálního zabezpečení, tj. na nepřislušném orgánu sociálního zabezpečení, za den vzdání se výplaty důchodu je tak nutné považovat den 23. 9. 2019, což je v rozporu s § 3, § 3a § 88 odst. 9 zákona č. 528/1991 Sb., i v rozporu s § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“).
3. Jak plyne z podání, učiněného dne 16. 9. 2019 na Pražské správě sociálního zabezpečení, žádal žalobce o přerušení výplaty důchodu ode dne 23. 9. 2019, žádost byla podána včas. Žádat o přerušení výplaty důchodu ode dne data podání zákon nevylučuje. Za období 22. 9. 2019 až 21. 10. 2019 již byla sice důchodová dávka vyplacena, ale zároveň vrácena na účet ČSSZ. Žalovaná datum podání zcela záměrně posouvá a zaměňuje za datum doručení žádosti na stůl vyřizujícího úředníka, navíc datum včasného podání nezákonně váže na výplatní termín důchodových dávek. Orgány sociálního zabezpečení, jsou i okresní správy sociálního zabezpečení, tedy Pražská správa sociálního zabezpečení. Organizační propojenost ČSSZ a jednotlivých okresních správ sociálního zabezpečení vyplývá právě ze zákona č. 582/1991 Sb., zejména § 3, § 3a. Žalovaná připouští, že datem podání v případě zaslání námítky prostřednictvím držitele poštovní licence je datum uvedené na razítku podací pošty, v případě podání na správě sociálního zabezpečení však trvá na datu, kdy námitka dorazí na stůl vyřizujícího úředníka, navíc tvrdí, že Pražská správa sociálního zabezpečení je orgán nepřislušný. Dle odůvodnění ČSSZ Pražská správa sociálního zabezpečení předala žádost na ČSSZ až k datu 23. 9. 2019. V případě interního předání písemností je datum dle názoru žalobce zcela neprůkazné a lze měnit dle potřeby, ovšem pokud skutečně došlo k fyzickému předání žádosti až k uvedenému datu, nutno toto považovat za nedůvodné zdržování a porušení § 6 odst. 1 správního řádu. Dle dikce zákona i v teoretickém případě podání k 23. 9. 2019 by žalobce žádal o přerušení výplaty důchodových dávek od data podání, nikoli před tímto datem.
4. Pro zpracování podání je tedy rozhodující datum podání, což není datum, kdy je písemnost doručena na stůl vyřizujícímu úředníkovi, ani den, kdy tento na vyřízení začne pracovat. Písemné podání lze dle zákona učinit elektronicky s ověřeným podpisem, prostřednictvím držitele poštovní licence, podatelny správního úřadu nebo sepsat s úřední osobou. Žalobce využil ke svému podání jednu ze zákonných forem. Předmětná žádost byla sepsána úřednicí Pražské správy sociálního zabezpečení na pracovišti Olšanská 54/3, což je pracoviště místně příslušné trvalému bydlišti žalobce, a zároveň jeden z orgánů sociálního zabezpečení. Datum sepsání žádosti o přerušení

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

výplaty důchodu na pracovišti správy sociálního zabezpečení je tedy zároveň datem podání - § 37 odst. 5 správního řádu. Jak je uvedeno v odůvodnění rozhodnutí o podané námitce, žádost byla sepsána dne 16. 9. 2019, tedy před datem 23. 9. 2019, ke kterému mělo být dle žádosti přerušeno vyplácení důchodových dávek. V pravomoci žalované je navíc požádat o vrácení neprávem vyplacených dávek, případně toto i exekučně vymáhat, tedy přerušení výplaty důchodových dávek nelze striktně vázat na tuto podmínku. Navíc dávky za období 22. 9. 2019 až 21. 10. 2019 a 22. 10. 2019 až 21. 11. 2019 byly vráceny zpět na účet ČSSZ, tedy je na ně nutno hledět, jako by nebyly vyplaceny. Dále reakce na námitku žalobce byla sepsána až 21. 10. 2019 a podána držiteli poštovní licence až 22. 10. 2019, tedy po lhůtě dané § 71 odst. 3 správního řádu.

5. V § 5 písm. a) bod 1 sice zákon č. 582/1991 Sb. stanovuje, že ČSSZ rozhoduje o dávkách důchodového pojištění, ovšem dle komentáře je předmětem rozhodování výše dávek, ne otázka rozhodnutí o podané žádosti. V žádném případě pak ze znění neplyne, že k přijetí podání je Pražská správa sociálního zabezpečení nepřislušným orgánem. V době síťového propojení počítačů a vzhledem k organizační propojenosti ČSSZ a jednotlivých okresních správ sociálního zabezpečení pak nelze akceptovat otázku fyzického doručení písemnosti, když elektronicky tato data byla k dispozici ČSSZ dnem podání, tedy 16. 9. 2019. ČSSZ si též odporuje, když tvrdí, že měla být žádost o přerušení výplaty důchodových dávek podána prostřednictvím provozovatele poštovních služeb před 22. 9. 2019, toto je očividně v rozporu s požadavkem doručení žádosti až na stůl vyřizujícího zaměstnance ČSSZ před tímto datem.
6. Žalobce měl konečně za to, že nebylo správně vyřízeno ani jeho podání ze dne 21. 10. 2019, sepsané na ČSSZ, kdy žalobce nebyl spokojen s postupem žalované.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaná měla za to, že nárok žalobce byl uspokojen, neboť žalovaná dne 18. 3. 2020 vydala rozhodnutí č. j. X., kterým námitkám plně vyhověla a navrhla postup podle § 62 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

IV. Obsah správního spisu

8. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
9. Žalobce podal na tiskopisu u Pražské správy sociálního zabezpečení dne 16. 9. 2019 žádost o zastavení výplaty starobního důchodu, a to od 23. 9. 2019. Z tiskopisu je zřejmé, že tato žádost byla odeslána ČSSZ dne 19. 9. 2019, doručena pak 23. 9. 2019. Rozhodnutím ze dne 21. 10. 2019 č. j. X. zastavila ČSSZ výplatu starobního důchodu ke dni 22. 11. 2019 s tím, že žádost byla podána dne 23. 9. 2019. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí námitky. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 19. 11. 2019 žalovaná částečně vyhověla námitkám a rozhodnutí změnila tak, že výplatu důchodových dávek zastavila ke dni 22. 10. 2019 s tím, že žádost byla podána až 23. 9.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

2019, neboť ČSSZ je příslušná podle § 5 písm. a) bod 1 zákona č. 582/1991 Sb. K tomuto dni již byla vyplacena dávka, když výplatní den u žalobce byl podle § 116 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. 22. den v měsíci. Žalovaná proto rozhodla o zastavení výplaty dávky k nejbližšímu dalšímu výplatnímu termínu, tj. k 22. 10. 2019.

10. Žalobce takto vyplacený důchod za dobu od 22. 9. 2019 do 21. 10. 2019 vrátil žalované na účet, žalovaná vzniklou situaci vyřešila rozhodnutím ze dne 18. 3. 2020, č. j. X., když rozhodla, že podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. vznikl ČSSZ vůči žalobci nárok na vrácení přeplatku v částce 7 929 Kč, který vznikl za období od 23. 9. 2019 do 21. 10. 2019 na starobním důchodu. Podle § 115 a odst. 1 písm. a) téhož zákona zaúčtovala přeplatek s částí doplatku starobního důchodu ve výši 7 929 Kč poukázaného účastníkem dne 12. 12. 2019 zpět ČSSZ. Účastníkovi nebyla uložena povinnost k vrácení přeplatku.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s., a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Podle § 120 zákona č. 582/1991 Sb. *poživatel starobního důchodu se nemůže vzdát výplaty tohoto důchodu za dobu před podáním žádosti o zastavení výplaty tohoto důchodu.*
13. Podle § 120a zákona č. 582/1991 Sb. *za den splnění oznamovací povinnosti se považuje den, ve kterém bylo podání předáno příslušnému orgánu sociálního zabezpečení, popřípadě ve stanovených případech (§ 48d odst. 1) příslušnému živnostenskému úřadu, nebo byla podána poštovní zásilka obsahující podání. To platí obdobně, podává-li se přihláška k účasti na důchodovém pojištění nebo odhláška z této účasti anebo má-li být jiný právní úkon učiněn ve lhůtě stanovené tímto zákonem.*
14. Podle § 5 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 582/1991 Sb. *Česká správa sociálního zabezpečení rozhoduje o dávkách důchodového pojištění, pokud není v tomto zákoně stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení, a zařizuje výplaty těchto dávek.*
15. Žalované lze přisvědčit, že příslušným orgánem k rozhodnutí o zastavení výplaty starobního důchodu je ve smyslu shora citovaných ustanovení právě ČSSZ. Z žádných ustanovení nelze dovodit, že by žádost byla podaná včas též u některé z okresních správ sociálního zabezpečení. Žalobci lze nicméně přisvědčit v tom, že konstrukce, kdy je účastníkovi umožněno podat žádost o zastavení výplaty starobního důchodu u okresní správy sociálního zabezpečení, přičemž je zřejmé, že s tímto postupem tiskopis žádosti počítá (např. kolonka „vyplní OSSZ“), zároveň mu však zákon nepřiznává zachování lhůty, je minimálně matoucí. Účastník v tento moment ztrácí kontrolu nad svým podáním, neboť nemá možnost ovlivnit, kdy jeho podání bude doručeno příslušnému orgánu, tedy ČSSZ, přičemž tento okamžik může být z hlediska ust. § 120 zákona č. 582/1991 Sb. podstatný. Soudu je známo z úřední činnosti, že v současné době je tento

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

typ formuláře doplněn o poučení, že *žádosti lze vyhovět nejdříve ode dne jejího doručení ČSSZ nebo ode dne předání žádosti adresované ČSSZ k poštovní přepravě. Výplata bude v závislosti na technologických možnostech zastavena od nejbližší možné splátky.* Lze rozumět i argumentaci žalobce, že v době propojení úřadů a moderních technologií je doba předání žádosti v délce osmi dnů relativně dlouhá. Nicméně ani tyto skutečnosti na zákonnost postupu žalované nemají vliv, a to z následujících důvodů.

16. V posuzované věci žalobce požádal o zastavení výplaty starobního důchodu ke dni 23. 9. 2019 (jak plyne ze žádosti ze dne 16. 9. 2019 podané na Pražské správě sociálního zabezpečení, podepsané žalobcem). Žádost žalobce Pražská správa sociálního zabezpečení předala ČSSZ dne 23. 9. 2019. Případné zdržení předání žádosti se tedy na postupu orgánů nijak neodrazilo, neboť žalobce požádal o zastavení výplaty až ke dni 23. 9. 2019, nikoli dříve. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 54/2014-20 ze dne 22. 10. 2014 výplata dávek z důchodového pojištění se provádí dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách určených plátcem dávky (§ 116 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.). Důchod se ovšem nevyplácí ani na jednotlivé dny či snad hodiny, ale na celý měsíc, který je pokryt jednou peněžitou částkou. V případě, že již tato částka byla vyplacena, nemůže se její částí důchodce vzdát podle § 120 zákona č. 582/1991 Sb. Takový postup by byl v přímém rozporu s pravidlem, že vzdání se výplaty důchodu je možné jen do budoucna. Podání žádosti o zastavení výplaty důchodu se musí vztahovat k určenému dni výplaty důchodu a nikoli k libovolnému dni v budoucnu. Ustanovení § 120 zákona č. 582/1991 Sb. je proto nezbytné interpretovat v tom smyslu, že vzdát se výplaty starobního důchodu na konkrétní období může poživatel důchodu jen tehdy, nebyl-li mu důchod na toto období již vyplacen.
17. Aplikováno na skutkové okolnosti v dané věci to znamená, že výplaty důchodu na den 22. 9. 2019 se mohl žalobce vzdát před splátkou důchodu zahrnující uvedený den, tedy před 22. 9. 2019. Žalovaná postupovala správně, pokud vycházela z judikatury Nejvyššího správního soudu a výplatu dávky zastavila k nejbližšímu dalšímu výplatnímu termínu, tj. k 22. 10. 2019. Žalobci nelze přisvědčit, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je rozporné, neboť žalovaná uvedla, že rozhodný okamžik podání žádosti je buď datum podání žádosti adresované ČSSZ u provozovatele poštovních služeb (srovnej též závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 54/2014 – 20 ze dne 22. 10. 2014), případně okamžik podání přímo u ČSSZ (k čemuž došlo právě v projednávaném případě dne 23. 9. 2019).
18. Vzhledem k tomu, že žalobce takto vyplacený důchod za dobu od 22. 9. 2019 do 21. 10. 2019 vrátil žalované na účet, žalovaná vzniklou situaci vyřešila rozhodnutím ze dne 18. 3. 2020, č. j. X., když rozhodla, že podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. vznikl ČSSZ vůči žalobci nárok na vrácení přeplatku v částce 7 929 Kč, který vznikl za období od 23. 9. 2019 do 21. 10. 2019 na starobním důchodu. Podle § 115 a odst. 1 písm. a) téhož zákona zaúčtovala přeplatek s částí doplatku starobního důchodu ve výši 7 929 Kč poukázaného účastníkem dne 12. 12. 2019 zpět ČSSZ. Účastníkovi nebyla uložena povinnost k vrácení přeplatku. Výsledkem tedy je, že žalovaná zohlednila vrácení splátky starobního důchodu za dobu od 22. 9. 2019 do 21. 10. 2019, přitom uvedla, že doplatek starobního důchodu za den 22. 9. 2019 bude žalobci poukázán. Výsledkem

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

tedy je stav požadovaný žalobcem, tedy že důchod je žalobci vyplacen do 22. 9. 2019, od 23. 9. 2019 již vyplacen není (jak požadoval ve své žádosti).

19. Konečně k namítané nicotnosti napadeného rozhodnutí z důvodu, že žalobce svévolně splátku starobního důchodu poukázal žalované zpět, tato skutečnost nezpůsobuje nicotnost ani jinou vadu napadeného rozhodnutí. Nicotné rozhodnutí se bude vždy jevit jako rozhodnutí neexistující, zdánlivé a nezakládající žádné právní následky. Nicotnost nelze zhojit uplynutím času a může k ní být přihlédnuto kdykoliv z úřední povinnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010 65, č. 2837/2013 Sb. NSS). Judikatura dospěla k závěru, že vadami takové intenzity, které způsobují nicotnost daného rozhodnutí, jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepříslušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva k něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 3 As 24/2012-22). Takovými vadami napadené rozhodnutí netrpí.
20. Žalobce též měl za to, že u žalované docházelo k prodlení s vyřízením jeho žádosti, jeho podání a námitek. K námitce porušení § 71 odst. 3 správního řádu, když prvostupňový orgán rozhodl až 21. 10. 2019 (žádost podána dle názoru žalobce dne 16. 9. 2019), soud uvádí, že ani tuto neshledává důvodnou, obecná úprava délky lhůty pro vydání rozhodnutí se zde nepoužije. Podle § 85a zákona č. 582/1991 Sb. *rozhodnutí o přiznání nebo změně poskytování nebo výše dávky důchodového pojištění je orgán sociálního zabezpečení povinen vydat nejpozději do 90 dnů ode dne zahájení řízení; ustanovení § 71 odst. 3 písm. b) správního řádu tím není dotčeno*. Pro úplnost soud dodává, že se jedná o lhůty pořádkové, jejichž nedodržení samo o sobě nezpůsobuje nezákonnost postupu správního orgánu ani nezákonnost samotného rozhodnutí. Dále je třeba zdůraznit, že úprava lhůt pro vydání rozhodnutí se nevztahuje na jiný písemný kontakt s účastníky.
21. Konečně žalobce měl za to, že nebylo správně vyřízeno ani jeho podání ze dne 21. 10. 2019, sepsané na ČSSZ. Žalobce se dostavil na ČSSZ dne 21. 10. 2019, aby požádal o přednostní vyřízení své žádosti o zastavení výplaty důchodu, o tomto byl sepsán protokol, žalobce proti znění protokolu neměl žádné námitky. Žalobce v žalobě výslovně neuvádí, v čem podle jeho názoru chyby a nepřesnosti protokolu spočívají, soud má za to, že zřejmě je v protokolu chybně uvedeno, že žalobce žádal o zastavení výplaty od 22. 9. 2019 (když v podané žádosti je datum 23. 9. 2019). Je zřejmé, že o žádosti bylo prvostupňovým orgánem rozhodnuto ještě téhož dne, tj. 21. 10. 2019, soud ani v tomto úkonu žalované neshledává nesprávný či nezákonný postup, případná chyba v datu v protokole sepsaném s žalobcem při urgenci vydání rozhodnutí neměla na vydané rozhodnutí žádný vliv.
22. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Soud nemohl postupovat podle § 62 odst. 4 s. ř. s., jak bylo žalovanou navrhováno, neboť žalobce výslovně k dotazu soudu sdělil, že se necítí být

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

uspokojen, z důvodu že nebylo rozhodnuto o podstatě věci - pozastavení důchodu ode dne podání žádosti, nýbrž pouze o fiskální stránce důchodu, kterou sám vrátil.

23. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 18. listopadu 2021

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.